

Aan:
de Faunabeheereenheid
t.a.v. de heer C. Udding
Postbus 186
9200 AD DRACHTEN

ONTVANGEN 07 MEI 2010

Assen, 6 mei 2010

Ons kenmerk 17/RO/2010006017

Behandeld door de heer W.R. Wesseling (0592) 36 57 83

Onderwerp: Flora- en Faunawet (FFW); ontheffing FEF 2010/003 voor verjaging met ondersteunend afschot van de knobbelzwaan, op grond van artikel 68 van de FFW

Geachte heer Udding,

Op 2 juni 2009 hebt u ons gevraagd om een ontheffing op grond van artikel 68 van de FFW voor het doden van de knobbelzwaan, ten behoeve van de bestrijding van schade aan kwetsbare gewassen op percelen in het werkgebied van de Faunabeheereenheid (FBE) in de provincie Drenthe.

Inmiddels hebben wij op 2 februari 2010, kenmerk 5/5.2/2010001661, uw Faunabeheerplan (FBP) Drenthe 2009-2014 goedgekeurd.

Uit het hoofdstuk dat betrekking heeft op overwinterende ganzen maken wij op dat u de gegevens hanteert die worden verstrekt door SOVON.

In verband met de op de voorliggende aanvraag te nemen beslissing hebben wij het onderstaande overwogen. In het eerste deel van dit besluit geven wij onze overwegingen weer. In bijlage 1 van dit besluit zijn de ontheffingsvoorwaarden opgenomen.

a. FFW

De knobbelzwaan is een van nature op het Europese grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie voorkomende diersoort. Ingevolge artikel 4, eerste lid, onder b, van de FFW worden deze soorten aangemerkt als beschermde inheemse diersoorten. Ingevolge artikel 9 van de FFW is het verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop, op te sporen.

Ingevolge artikel 10 van de FFW is het verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

De knobbelzwaan is opgenomen in bijlage 1 van de provinciale Verordening vrijstelling grondgebruiker, zoals laatstelijk gewijzigd vastgesteld door provinciale staten op 9 februari 2005 (Provinciaal blad nummer 20 van 2005, LG/A7/20005001367). Dit houdt in dat het grondgebruikers in Drenthe zonder meer is toegestaan om, ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, deze soorten opzettelijk te verontrusten op de door hem gebruikte gronden. Deze opzettelijke verontrusting mag volgens de provinciale verordening echter niet het onnodig lijden of de dood van deze soorten tot gevolg hebben.

Ingevolge artikel 68, eerste lid, aanhef, onder c, van de FFW kunnen wij, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, voor zover niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling kan worden verleend, ten aanzien van beschermde inheemse diersoorten, het Faunafonds gehoord, ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 9 tot en met 18 en 72, vijfde lid, ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren.

Ingevolge artikel 68, tweede lid, van de FFW kan een ontheffing als bedoeld in artikel 68, eerste lid, slechts verleend worden aan een FBE op basis van een fauna-beheerplan.

b. Advies Faunafonds

Overeenkomstig artikel 68 van de FFW hebben wij advies ingewonnen over deze ontheffing bij het Faunafonds. Dit advies hebben wij op 21 april 2010 ontvangen en houdt het volgende in.

Het Faunafonds wijst ons erop dat de inzet van preventieve middelen bij een tegevoetkoming alleen wordt verlangd indien er sprake is van kwetsbare gewassen.

c. Goedkeuring Faunabeheerplan

Wij zijn van mening dat het FBP op goede wijze vorm geeft aan een planmatige aanpak van bestrijding en voorkoming van schade die door beschermde diersoorten veroorzaakt worden aan kwetsbare gewassen. Wij beschouwen het FBP dan ook als de onderbouwing van deze ontheffingaanvraag in het kader van artikel 68 van de FFW.

In het FBP wordt een aantal diersoorten beschreven die regelmatig belangrijke schade aan vee en landbouwgewassen veroorzaken. Naast de verspreiding en aantallen worden ook schadehistorie, mogelijke preventieve maatregelen en eventuele gewenste ontheffingen behandeld.

Ten aanzien van de knobbelzwaan is in het FBP het volgende bepaald.

- Knobbelzwanen komen als standvogels en als trekvogels voor in Drenthe. De winteraantallen kunnen oplopen tot 600 vogels in de periode december - maart.
- Knobbelzwanen hebben in de periode 2002-2007 (belangrijke) schade veroorzaakt aan met name grasland, graszaad en granen in de gemeenten Meppel, Borger-Odoorn en Emmen.
- Gezien de schadegevallen in het verleden en het beschermingsregiem zoals voorgestaan door de FFW, mag verwacht worden dat in de toekomst schade zal worden veroorzaakt door knobbelzwanen aan grasland, graszaad en granen.

- De huidige stand en verspreiding van de populatie knobbelzwanen is aanvaardbaar en als populatie beheersbaar.
- Populatiebeheer wordt per WBE op planmatige wijze uitgevoerd door middel van verjaging en afschot.

Ter voorkoming van belangrijke schade aan gras, graszaad en granen vraagt de FBE voor de gehele provincie ontheffing aan op voorhand (in Zuidoost-Drenthe en rond Nijeveen en Meppel) en onder de incidentenregeling (voor de rest van de provincie Drenthe) voor verjaging met ondersteunend afschot van knobbelzwanen (van 1 december tot en met 31 mei).

d. Ontheffing

Gelet op het FBP Drenthe 2009-2014 en gelet op het feit dat het verstoren van knobbelzwanen is toegestaan op basis van de Verordening grondgebruiker, menen wij dat preventieve maatregelen, zoals het gebruik van visuele en akoestische middelen, niet voldoende zijn om de te verwachten gewasschade te voorkomen of te bestrijden. Wij concluderen dan ook dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat dan, ter ondersteuning van eerder genomen preventieve maatregelen, het toestaan van afschot van een beperkt aantal knobbelzwanen.

Wij concluderen dat, gezien de huidige stand van de knobbelzwaan in Nederland, met het doden van een beperkt aantal exemplaren van deze soort geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Gelet op het FBP en de rapportages van het Faunafonds over de jaren 2002-2007 hebben wij besloten een ontheffing op voorhand - onder strikte voorwaarden - voor het werkgebied in Zuidoost-Drenthe en rond Nijeveen en Meppel van de FBE te verlenen op basis van artikel 68 van de FFW voor het doden van knobbelzwanen.

Met deze ontheffing op voorhand kan, ter ondersteuning van de nog te nemen verplichte preventieve maatregelen, belangrijke (dreigende) schade aan schadegevoelige gewassen worden voorkomen.

Aangezien u een ontheffing op voorhand ontvangt, is in de voorschriften vastgelegd dat er eerst "in het veld waarneembare" preventieve maatregelen moeten zijn genomen, voordat tot het gebruik van de ontheffing mag worden overgegaan. Tevens is opgenomen dat voordat gebruik mag worden gemaakt van de machtiging dit gemeld moet worden aan het team Handhaving omgeving Drenthe. Hiervoor kan het meldingsformulier, zoals op www.provincie.drenthe.nl (onder het thema "natuur" doorklikken naar kopje formulieren doorklikken naar beheer en schadebestrijding) staat, worden gehanteerd.

Natuurbeschermingswet 1998 (NBW 1998)

Op 1 oktober 2005 is de NBW 1998 in werking getreden.

Op een afstand van ongeveer 500 m van de zuidwestelijke provinciegrens ligt in de provincie Overijssel het Natura 2000-gebied De Wieden. Dit gebied is tevens Vogelrichtlijngebied. Thans is het aanwijzingsbesluit zoals bedoeld in artikel 10 van de NBW 1998 in ontwerp in te zien via de website van www.minlnv.nl.

Uit het ontwerp aanwijzingsbesluit blijkt dat de knobbelzwaan niet behoort tot de aangewezen soorten in het kader van de Vogelrichtlijn. Daarnaast is, gelet op de afstand van de grens van het werkgebied van de FBE Drenthe, zijnde de provinciegrens, geen

(significant) negatief effect te verwachten op de instandhoudingsdoelen van het eerdergenoemde gebied.

In Zuidoost-Drenthe ligt het Natura 2000-gebied Bargerveen. Dit gebied is tevens Vogelrichtlijngebied. Thans is het aanwijzingsbesluit zoals bedoeld in artikel 10 van de NBW 1998 in ontwerp in te zien via de website van www.minInv.nl.

Uit het ontwerp aanwijzingsbesluit blijkt dat de knobbelzwaan niet behoort tot de aangewezen soorten in het kader van de Vogelrichtlijn.

Het is uitgesloten dat door het incidentele gebruik van de ontheffing het habitat verslechtert (fysisch wordt aangetast) of een significant verstrend¹ effect optreedt voor de soorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen. Wij zijn dan ook van mening dat voor het gebruik van deze ontheffing geen vergunning op grond van artikel 19d van de NBW 1998 vereist is.

Geldigheidsduur ontheffing

Dit besluit treedt in werking op de dag na de dag van bekendmaking en is geldig tot 1 april 2015.

De ontheffing heeft betrekking op:

- het doden van knobbelzwanen met behulp van het kogelgeweer (minimaal kaliber .222) vanaf een half uur voor zonsopkomst tot zonsondergang in de periode van 1 december tot en met 31 mei ter voorkoming van belangrijke schade aan gras, graszaad en granen.

Het geweer kan alleen worden ingezet ter ondersteuning van preventieve maatregelen ter bestrijding van belangrijke schade aan gewassen.

De ontheffing staat geregistreerd onder nummer FEF 2010/003. Wij hebben de ontheffing op naam gesteld van de FBE Drenthe. De FBE is dus de houder van de ontheffing. Door middel van zogenaamde "machtigingen" kan de FBE grondgebruikers gebruik laten maken van de ontheffing voor wat betreft het doden van enkele knobbelzwanen met behulp van het kogelgeweer.

De grondgebruiker draagt - in de aanvraag voor een machtiging - jachtaktehouders voor die gebruik mogen maken van de machtiging. In de voorschriften zijn hierover nadere regels gesteld.

Wij wijzen u nadrukkelijk op relevante wettelijke bepalingen, zoals de verboden die zijn vastgelegd in artikel 74 van de FFW en de gebruiksregels van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren (met uitzondering van artikel 7, negende lid, sub a van voornoemd besluit) die in acht moeten worden genomen.

Indien u in strijd met de aan deze ontheffing verbonden voorschriften handelt, kunnen wij besluiten voorschriften te wijzigen of de ontheffing in te trekken.

Machtigingen

De FBE verstrekt als ontheffinghouder een schriftelijke machtiging. Deze machtiging kan alleen worden afgegeven als er sprake is van (dreigende) belangrijke schade aan gewassen en in het veld waarneembare preventieve maatregelen onvoldoende effect hebben. Deze preventieve maatregelen zijn dezelfde als de grondgebruiker

---

¹ Europese Commissie, Beheer van Natura 2000-gebieden; de bepalingen van artikel 6 van de Habitatrictlijn, 2000: "Verstoring van een soort in een gebied treedt op wanneer uit de populatiedynamische gegevens betreffende die soort in dat gebied blijkt dat de soort het gevaar loopt niet langer een levensvatbare component van de natuurlijke habitat te zullen blijven".

moet nemen om in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming in de schade bij het Faunafonds.

De FBE voegt bij de machtiging een gewaarmerkt afschrift van bijlage 1 van deze ontheffing.

De grondgebruiker die de machtiging aanvraagt, dient een aantal gegevens aan de ontheffinghouder aan te leveren, zoals onder andere een topografische kaart met daarop het schadeperceel.

Het gebruik van de ontheffing door middel van de machtiging dient te geschieden met inachtneming van de voorwaarden en beperkingen genoemd in deze ontheffing en met inachtneming van de eventuele aanvullende voorwaarden en beperkingen in de machtiging.

Er kan slechts gebruik worden gemaakt van de machtiging, indien hiervan - bij elk gebruik opnieuw - een werkdag van tevoren melding wordt gemaakt aan het team Handhaving omgeving (van de provincie Drenthe). Kortheidshalve wordt verwezen naar het voorschrift "meldingsplicht" (voorschrift 18) in bijlage 1. Aan het eind van de machtigingsperiode dient de grondgebruiker aan de FBE te rapporteren. De grondgebruiker dient hiervoor gebruik te maken van het door de FBE verstrekte rapportageformulier. Dit formulier is identiek aan het formulier dat noodzakelijk is om in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming in de schade bij het Faunafonds.

Werkafspraken over het afgeven van machtigingen

Over het afgeven van de machtigingen zijn de volgende werkafspraken gemaakt met de FBE. De FBE kan gedurende de gehele ontheffingsperiode een machtiging verlenen.

In Zuidoost-Drenthe en in een ruim gebied rondom Nijeveen en Meppel is belangrijke schade aannemelijk en te verwachten. In deze gebieden kan de FBE een machtiging uitschrijven zodra belangrijke schade dreigt.

In overig Drenthe kan de machtiging alleen worden afgegeven als vaststaat dat de (dreigende) belangrijke schade inderdaad wordt veroorzaakt door knobbelzwanen. De FBE moet aan het team Handhaving omgeving van de provincie Drenthe verzoeken de aanvraag voor een machtiging te controleren, voordat deze wordt afgegeven.

Voor de volledigheid merken wij op dat ook een WBE een machtiging voor hun werkgebied namens de grondgebruikers mag aanvragen, mits desgevraagd aangetoond kan worden dat de WBE beschikt over de desbetreffende grondgebruikersverklaringen.

In bijlage 1 zijn de voorschriften van deze ontheffing opgenomen. Deze voorschriften maken deel uit van de ontheffing.

U hoeft bij de verstrekte machtigingen alleen bijlage 1 mee te kopiëren.

Wij verzoeken u om de grondgebruikers of WBE's die een machtiging ontvangen, indringend te verzoeken bijlage 1 goed door te lezen!

Gelet op artikel 68, vijfde lid, van de FFW zullen wij dit besluit op 7 mei 2010 bekendmaken in de Staatscourant en Dagblad van het Noorden.

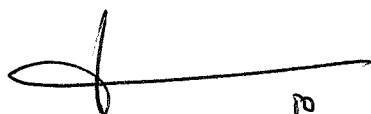
Indien u het niet met dit besluit eens bent, kunt u **binnen zes weken na de datum van bekendmaking** in de Staatscourant bezwaar maken. Ook een andere belanghebbende kan tegen dit besluit bezwaar aantekenen. Voor meer informatie verwijzen wij naar de bijlage Bezwaar en beroep tegen besluiten van de provincie.

Op verzoek is ter kennisneming een afschrift van deze ontheffing toegezonden aan de Stichting De Faunabescherming te Amstelveen, de Stichting Milieu Rondonne en de Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging te Amersfoort. Daarnaast krijgen de ontheffinggebruikers, het Faunafonds, de minister van landbouw, natuur en voedselkwaliteit, de Groendesck van de Algemene Inspectiedienst, de regionale inspecteur van de AID Drenthe en de medewerker(s) bijzondere wetten van de regiopolitie afschriften van de ontheffing.

De heren R. Altena en J. Vos, toezichthouders van de provincie Drenthe, zijn belast met de handhaving van en toezicht op de naleving van de voorschriften van dit besluit.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,
namens deze,

B.F. Potjer,
manager Ruimtelijke Ontwikkeling a.i.

Bijlage(n):
aw/coll.

Afschrift aan:

- Stichting Faunabescherming, Amsteldijk Noord 135, 1183 TJ Amstelveen
- Stichting Milieu Rondonne, t.a.v. de heer Heida, Entingehof 42, 7824 AT Emmen
- Politie Drenthe, afdeling Bijzondere Wetten, Postbus 107, 9400 AC Assen
- Groendesck van de AID, Postbus 140, 3554 ZJ De Meern
- de Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging, Postbus 1165, 800 BD Amersfoort
- de Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging, t.a.v. de heer R. Wijkman, Kolonieweg 83, 7971 RB Havelte
- Staatsbosbeheer, t.a.v. de heer H. Brink, Postbus 333, 9700 AH Groningen
- de Vereniging Natuurmonumenten, District Noord, t.a.v. de heer W. Alblas, Postbus 764, 9400 AT Assen
- de Stichting "Het Drentse Landschap", t.a.v. de heer E. v.d. Bilt, Postbus 83, 9400 AB Assen
- LTO Noord voor de provincie Drenthe, t.a.v. de heer H. Brink, Postbus 186, 9200 AD Drachten
- de Stichting Drents Particulier Grondbezit, t.a.v. de heer O. van Noord, secretaris, Nanninga 3, 8431 VR Oosterwolde
- het Faunafonds, t.a.v. de heer mr. ing. H. Revoort, Postbus 888, 3300 AW Dordrecht
- de Algemene Inspectiedienst Drenthe, t.a.v. de heer Smit, Gelrelaan 74, 9642 HJ Veendam
- de minister van landbouw, natuur en voedselkwaliteit, t.a.v. de heer J.A.M. Spaandonk, Postbus 20401, 2500 EK 's-Gravenhage
- de Stichting Das&Boom, t.a.v. de heer J.J. Dirkmaat, Rijksstraatweg 174, 6573 DG Beek Ubbergen

- de Milieufederatie Drenthe, Hertenkamp 6, 9401 HL Assen
- WBE Artemis, t.a.v. de heer W. Uittenbogaard, secretaris, Stephensonstraat 15, 7903 AS Hoogeveen
- WBE Bargerveld, t.a.v. de heer J.S.M. Meewisse, secretaris, Verlengde Vaart ZZ 34, 7887 EM Erica
- WBE Dalgronden, t.a.v. mevrouw T. Struik-Smid, secretaresse, Noorderdiep 45, 7876 CB Valthermond
- WBE Diana, t.a.v. de heer R.J. Joosten, secretaris, Krommaat 14, 9431 MA Westerbork
- WBE Drie Marken, t.a.v. de heer J. Timmer, secretaris, Hoofdstraat 50, 7872 PL Valthe
- WBE Diever, Smilde e.o., t.a.v. de heer C.T. Steenhof, secretaris, Jisnocht 6, 9247 EJ Ureterp
- WBE Drents Diep en Aa, t.a.v. de heer J.O. Goelema, secretaris, Huszarlaan 18, 6708 MS Wageningen
- WBE Dwingelerveld e.o., t.a.v. de heer B.J. Pol, secretaris, Hinkenkamp 26, 7963 DA Ruinen
- WBE Echtensmorgenland e.o., t.a.v. de heer P. Hoekstra, secretaris, Keplerlaan 16, 7904 EM Hoogeveen
- WBE Grensstreek, t.a.v. de heer G. Spang, secretaris, Ossehaarseweg 15, 7756 PL Stieltjeskanaal
- WBE Grote Veld, t.a.v. de heer T. Jansen, secretaris, M. van Zwaanenburgstraat 30, 8017 DW Zwolle
- WBE Havelte e.o., t.a.v. de heer J.F. van Vessem, secretaris, J. v.d. Bergstraat 87, 2101 XB Heemstede
- WBE Hondsrugveld, t.a.v. de heer J. Mennega, secretaris, Sodemorseweg 3, 9462 PT Gasselte
- WBE Kerspel Dalen, t.a.v. de heer G. Gommer jr., secretaris, Vossebelt 41, 7751 SW Dalen
- WBE Koekange-Ruinerwold, t.a.v. de heer S. van Gijssel, secretaris, Panjerdweg 5, 7958 PT Koekange
- WBE Lebbestaok, t.a.v. de heer H. Erenstein, secretaris, Weth. Deodatusplantsoen 46, 9301 BX Roden
- WBE Mars- en Westerstream, t.a.v. de heer H. Weggemans, secretaris, Wolfgarensweg 8, 7846 TH Noord-Sleen
- WBE Midden-Drenthe, t.a.v. de heer P. Sluyter, secretaris, Oosteinde 5, 9431 AT Westerbork
- WBE Noordenveld, t.a.v. de heer H. Boerma, secretaris, Isebrandtsheerd 44a, 9737 LH Groningen
- WBE Noord-Westhoek, t.a.v. de heer R.B.F. Horsthuis, secretaris, Heerweg 18, 8334 RL Tuk
- WBE 't Scholtensveld, t.a.v. de heer J.H. Walda, secretaris, Eemslandweg 38, 7894 AB Zwartemeer
- WBE Vledder e.o., t.a.v. de heer S. ter Haar, secretaris, Kerkeweg 12, 8355 BK Giethoorn
- WBE Wieken, t.a.v. de heer A.J. Bruins Slot, secretaris, M. Kuilerweg 29, 7916 RJ Elim

Voorschriften behorende bij ontheffing FEF 2010/003 voor het doden van knobbelzwanen op grond van artikel 68 van de Flora- en Faunawet (FFW)

De ontheffing FEF 2010/003 treedt in werking op de dag na de dag van bekendmaking en is geldig tot 1 april 2015.

De ontheffing heeft betrekking op:

- het doden van knobbelzwanen met behulp van het geweer vanaf een half uur voor zonsopkomst tot zonsondergang in de periode van 1 december tot en met 31 mei ter voorkoming van belangrijke schade aan gras, graszaad en granen.

Het geweer kan alleen worden ingezet **ter ondersteuning** van preventieve maatregelen ter bestrijding van belangrijke schade aan gras, graszaad en granen.

Algemene voorschriften

1. De Faunabeheereenheid (FBE) blijft als houder en ontvanger van de ontheffing te allen tijde verantwoordelijk voor het naleven van de voorschriften waaronder deze ontheffing is verleend. De FBE dient daarom:
  - de aanvraag voor een machtiging te toetsen aan de criteria zoals die zijn gesteld in de ontheffing;
  - de grondgebruiker en de gebruiker(s) van de machtiging nadrukkelijk te wijzen op de specifieke voorschriften ten aanzien van de machtigingen;
  - er zorg voor te dragen dat de gebruiker(s) van de machtiging de voorschriften naleven.De gebruiker van de machtiging dient daarom een kopie van deze voorschriften van de FBE te ontvangen. De verantwoordelijkheid van de FBE laat onverlet dat de gebruiker van de machtiging strafrechtelijk kan worden vervolgd bij overtreding van de voorschriften van deze ontheffing.
2. De FBE kan als houder van de ontheffing grondgebruikers of een WBE (of een organisatie van grondgebruikers) machtigen om van de ontheffing gebruik te maken. Op de machtiging staat aangegeven welke jachtaktehouders gebruik mogen maken van deze machtiging. Bij het afgeven van een machtiging gelden de volgende voorwaarden.
  - De gebruiker van de machtiging mag zich laten vergezellen.
  - Het verzoek om een machtiging dient te zijn gedateerd en ondertekend door de grondgebruiker. Als het verzoek door een WBE of een organisatie van grondgebruikers wordt gedaan, moet desgevraagd aangetoond kunnen worden dat men beschikt over de benodigde grondgebruikersverklaringen.
  - De ontheffinghouder dient een kopie van de verleende machtigingen nog op dezelfde werkdag door te sturen aan het team Handhaving omgeving van de afdeling Sociale en economische ontwikkeling van de provincie Drenthe, faxnummer (0592) 36 56 88, e-mail floraenfaunawet@drenthe.nl.
3. De machtigingen bevatten de volgende gegevens:
  - gegevens grondgebruiker (naam, adres en woonplaats)
  - gegevens jachtaktehouder (naam, adres, woonplaats, geboortedatum en jachtaktenummer)
  - schatting schadeveroorzakende knobbelzwanen
  - genomen preventieve maatregelen
  - een topografische kaart van 1: 25.000 met het gearceerde schadegevoelige perceel/percelen met het type gewas
  - looptijd van de machtiging.

4. Rapportageplicht

Voor **1 juni** van elk kalenderjaar stuurt de FBE een samenvattend rapportageverslag naar het college van gedeputeerde staten van Drenthe, team Handhaving omgeving, Postbus 122, 9400 AC Assen. In het verslag staat beschreven op welke manier van de ontheffing gebruik is gemaakt (genomen preventieve maatregelen, aantallen gedode knobbelzwanen en de effectiviteit van de ontheffing).

De navolgende voorschriften zijn op deze ontheffing van toepassing.

U dient de voorschriften en de bepalingen van dit besluit zorgvuldig door te nemen, omdat overtreding hiervan strafrechtelijke gevolgen kan hebben of kan leiden tot intrekking van de machtiging.

Bijzondere voorwaarden ten aanzien van het gebruik van het geweer

5. Het doden van de voornoemde vogels dient zorgvuldig plaats te vinden.
  - Er mag niet worden geschoten op paartjes van voornoemde vogels.
  - Er mogen geen oudervogels met nog niet vliegvlugge jongen of oudervogels op of nabij het nest worden beschoten of gedood.
  - Vervoer van gedode vogels over de openbare weg dient zodanig plaats te vinden dat de voornoemde vogels niet zichtbaar zijn.
  - Het vangen en doden van voornoemde vogels dient bij voorkeur in de vroege ochtend plaats te vinden.
  - Er mag niet worden geschoten op voornoemde vogels, indien binnen een straal van 100 m tevens overwinterende ganzen foerageren.
  - Er mag niet worden geschoten op knobbelzwanen, indien de groep is gemengd met overwinterende wilde zwanen of kleine zwanen.
6. Afschot op percelen met stoppels of oogstresten is niet toegestaan.
7. Per schadeperceel mogen per dag maximaal twee knobbelzwanen bemachtigd en gedood worden.
8. Het gebruik van lokmiddelen is niet toegestaan.

Specifieke voorschriften ten aanzien van de machtigingen

9. De gebruiker van de machtiging is verplicht de machtiging bij zich te dragen. Deze machtiging dient te zijn gehecht aan een kopie van deze voorschriften. Ook dient de gemachtigde de jachtakte bij zich te dragen. De documenten moeten op eerste vordering van de daartoe bevoegde ambtenaren onmiddellijk ter inzage worden gegeven.
10. Vereiste preventieve maatregelen
Gedurende de looptijd van de machtiging voor het doden van knobbelzwanen dienen twee verschillende preventieve middelen (verjaagmiddelen) op de percelen met gewassen aanwezig en in gebruik te zijn. Maatregelen ter voorkoming en beperking van schade zijn vermeld in het handboek Faunaschade van het Faunafonds. Voorbeelden:
  - vlaggen (minimaal formaat kunstmest- of vuilniszak), vogelverschrikkers, stokken met folie: minimaal 4 per ha
  - linten (minimaal 1 m lang): minimaal 10 linten per hectare;
  - akoestische afweermiddelen: minimaal op elke 5 ha een kanon of knalapparaat;
  - nyldraden: twee kruislings gespannen draden per hectare, op 80 cm hoogte;

11. Gedode knobbelzwanen mogen niet voor handelsdoeleinden worden gebruikt en moeten, ter voorkoming van verspreiding van ziekten, zo spoedig mogelijk worden opgeruimd en vernietigd.
12. Ringen die aan gedode knobbelzwanen worden aangetroffen, moeten gezonden worden aan het NIOO-CTE Vogeltrekstation, Postbus 40, 6666 ZG Heteren.
Plaats, datum en omstandigheden van de vondst dienen daarbij te worden vermeld.
13. De machtiging verliest zijn rechtskracht als de houder van de ontheffing de machtiging intrekt. De FBE is hiertoe verplicht indien:
  - de grondgebruiker of de gebruiker van de machtiging in strijd handelt met de in deze; ontheffing vastgelegde voorschriften of met de wettelijke bepalingen van de FFW;
  - de productgroep Handhaving hierom verzoekt namens gedeputeerde staten van Drenthe.
14. Rapportageplicht
Binnen veertien dagen na de vervaldatum van de machtiging dient de grondgebruiker te rapporteren. De rapportage moet opgestuurd worden aan de secretaris van de FBE, Postbus 186, 9200 AD Drachten.
15. Meldingsplicht ten aanzien van het doden
Er kan slechts gebruik worden gemaakt van de machtiging, indien hiervan - bij elk gebruik opnieuw - een werkdag van tevoren melding wordt gemaakt aan:
  - de provincie Drenthe team Handhaving omgeving, door middel van het daarvoor bestemde meldingsformulier beheer en schadebestrijding. Te zien en in te vullen via www.provincie.drenthe.nl, thema Natuur, doorklikken naar formulieren:
onder vermelding van het gebied en tijdstip (tijdspanne van maximaal 3 uur).